

MILJÖARKEOLOGISKA LABORATORIET

RAPPORT nr. 2016-023

Makrofossilanalys av 12 prover
från Vikshagen, Hole kommun,
Buskerud fylke.

Sofi Östman

INSTITUTIONEN FÖR IDÈ- OCH SAMHÄLLSSTUDIER

Makrofossilanalys av 12 prøver från Vikshagen, Hole kommun, Buskerud fylke

Enligt ingånget ramavtal med Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo

Projektnummer: 430334

Saksnummer: 15/6955

Beställningsnummer: E16209223

Sofi Östman, Miljöarkeologiska laboratoriet, Umeå universitet, Umeå

Provinformation

Analysen gäller: 12 prøver från Vikshagen i Hole kommun, Buskerud fylke.

Beställda analyser: makrofossilanalys av floterade prøver inkl. screening

Koordinater: X 238017.448 Y 6669248.586

Specifika frågeställningar/provinformation:

”Alle de utvalgte prøvene stammer fra stolpehull tilhørende et treskipet langhus bestående av 7 takbærende stolpepar (inkludert gavlstolper) og 3 stolpepar tolket som inngangspartier (se vedlagt kart). **Hovedformålet med analysen er å belyse funksjonsinndelingen av huset, f.eks. om det er mulig å skille mellom en boligdel og fjøsdel av huset.** Utvalget av prøver er gjort med henblikk på dette - det er valgt prøver fra alle takbærende stolpepar samt 1 stolpe fra et av inngangspartiene. Alle prøver er tatt fra fyllmassene nær bunnen av stolpehullenes nedgravninger. I de tilfellene hvor det har vært mulig å identifisere spor etter selve stolpen har prøvene blitt tatt av fyllmassene rundt selve stolpeavtrykket.”

Information hämtat från beställningsformuläret.

Analysmetod

Proverna är torkade och floterade vid ankomst. De genomsöks samt artbestäms under stereolupp med hjälp av referenslitteratur och laboratoriets referenssamling. Enbart förkolnat material tillvaratas och analyseras arkeobotaniskt. Mängden träkol uppskattas efter en tregradig skala (XXX) där X innebär obefintligt/ytterst lite träkol och XXX innebär att hela provet/mer än ca 75 % består av träkol. Fullständig makrofossilanalys utförs av Sofi Östman.

Resultat

Proverna utgjordes av ett material som innan ankomst hit var floterat. Det var mycket magert och enbart några ml per prov fanns att undersöka.

Innehållet i samtliga prover var sparsamt med enstaka kolbitar, barr och kottefjäll. I prov 11816 hittades en liten bit keramik, ca 1x1cm och en rotknöl av svalört/*Ranunculus ficaria*. Något annat arkeobotaniskt material gick inte att finna i något av proverna.

Tyvärr går det inte att svara i detalj på de frågor som ställts inför denna analys baserat på ett så magert material. Förekomsten av granbarr och kottefjäll i proverna kan i och för sig vara spår av vad som legat på golvet och kanske kan säga någonting om indelningen i huset men mängderna var så pass små och spridningen så stor att det inte är en lyckad tolkning.

Rotknölen från svalört (vårkål på norska) är intressant. Den har hittats i arkeologiska miljöer både på boplatser och i gravar. Förmodligen har knölna ätits då de är mycket rika på stärkelse. Enligt historiska källor har den kunnat användas som nödbröd efter att knölna kokats, torkats och malts. Färska ger de en skarp smak. Bladen till svalört har i små mängder kunnat användas tillsammans med grönkål och andra vågrödor. Svalört är en vanlig växt som trivs i humusrika jordar och blommar i april – maj. (Virtuella floran).

För framtida analyser där funktionsindelning är en av huvudfrågorna är det rekommenderat att även göra en markkemisk analys, antingen genom en kartering över området eller som subsamples av ofloterade bulkprover från stolphål som även analyseras för makrofossil. Optimalt är att både kartera och sända ofloterade prover till analys för att få ett så orört material som möjligt att arbeta med samtidigt som kartering och bulkprover kompletterar varandra. En markkemisk analys kan hjälpa till att svara på frågor rörande bland annat stallning av djur och eldpåverkade ytor. För mer om funktionsindelning läs (Grabowski, 2014).

Tabell 1. Provinformation

MAL nr	P. nr	Anl. info	Anl. Nr	Provolym	Makrofossil
16_044_001	11257	takbærende stolpe i husets nordlige gavlvegg (7. stolpepar).	A 1257/lag 1	10 ml	
16_044_002	11380	takbærende stolpe i 5. stolpepar.	A 1380/lag 1	2 ml	Granbarr, ej utplockat
16_044_003	11401	takbærende stolpe i 4. stolpepar.	A 1401/lag 1	10 ml	
16_044_004	11486	takbærende stolpe i 4 stolpepar.	A 1486	4 ml	Granbarr, ej utplockat
16_044_005	11687	takbærende stolpe i 3. stolpepar.	A 1687/lag 1	5 ml	
16_044_006	11697	stolpe tilhørende inngangsparti i husets sørvestre ende.	A 1697/lag 1	5 ml	
16_044_007	11731	takbærende stolpe i 2. stolpepar.	A 1731/lag 1	3 ml	
16_044_008	11816	takbærende stolpe i husets sørlige gavlvegg (1.stolpepar).	A 1816/lag 1	1 ml	Keramikkbit, <i>Ranunculus ficaria</i> /Svalört
16_044_009	12184	takbærende stolpe i husets sørlige gavlvegg (1. stolpepar).	A 2184/lag 1	5 ml	
16_044_010	12534	takbærende stolpe i 3. stolpepar.	A 2534/lag 3	10 ml	Granbarr, ej utplockat
16_044_011	12735	takbærende stolpe i 5. stolpepar.	A 2735/lag 2	6 ml	kottefjäll, ej utplockat
16_044_012	12755	takbærende stolpe i 6. stolpepar.	A 2755/lag 1	3 ml	

Referenser

<http://linnaeus.nrm.se/flora/di/ranuncula/ranun/ranufic.html> (juni 2016)

Grabowski, R., & Linderholm, J. (2014). Functional interpretation of Iron Age longhouses at Gedved Vest, East Jutland, Denmark: multiproxy analysis of house functionality as a way of evaluating carbonised botanical assemblages. *Archaeological and Anthropological Sciences*, 6(4), 329-343. doi:10.1007/s12520-013-0161-4

MAL

Miljöarkeologiska laboratoriet

Umeå universitet

901 87 UMEÅ

<http://www.idesam.umu.se/mal/>

mal@umu.se

Pollenlaboratoriet i Umeå AB

Sågställarvägen 2A

907 42 Umeå

Telefon: 070-66 15 101

pollenlaboratoriet@ume.se